

Teknisk note nr. 7

Dokumentation af data-grundlaget fra GDS undersøgelserne i november 2000 og juni 2001, som ligger til grund for Søren Brodersens artikel i Nyt fra Rockwool Fondens Forskningsenhed, september 2001

Noten er udarbejdet i samarbejde mellem Christian Scheuer,
Søren Pedersen og Søren Brodersen

Rockwool Fondens Forskningsenhed

København 2001

Gør-det-selv undersøgelsen i Danmark 2000/2001.

Den anvendte metode i de to foreliggende undersøgelser bygger direkte på 1993/94-undersøgelsen, som er detaljeret beskrevet i Gunnar Viby Mogensen (ed.) (1995): *Work Incentives in the Danish Welfare State* (Århus University Press). Denne tekniske note supplerer og opdaterer den metodemæssige beskrivelse der, men gentager ikke de grundlæggende træk. De tidligere danske undersøgelser fra 1996 og 1997 er beskrevet i Teknisk Note - Nr. 1, 1997, mens undersøgelserne for 1998 er beskrevet i Teknisk Note – Nr. 3, 1998 fra Rockwool Fondens Forskningsenhed.

DATAINDSAMLING		
Omnibusundersøgelse	2000 Danmarks Statistik	2001 Danmarks Statistik
Metode	Tlf. interview	Tlf. interview
Gennemført	November 00	Juni 01
Dækker GDS i 12 mdr.	November 99-November 00	Juni 00-Juni 01
Antal Udvalgte personer	1500	1500
Antal med telefon	1225	1328
Gennemførte interviews, 16-74 år	959	929
Gennemførte interviews, 18-66 år	859	798
Antal fejlkorrigerede besvarelser, 18-66 år	79	69
Accepterede min./max. Beløb		
Til Firma:		
- Mindre reparationer	200-55.000 Dkr.	200-55.000 Dkr.
- Større forbedringer	200-1.000.000 Dkr.	200-1.000.000 Dkr.
Til Andre:		
- Mindre reparationer	0-55.000 Dkr.	0-55.000 Dkr.
- Større forbedringer	0-1.000.000 Dkr.	0-1.000.000 Dkr.
<u>18-66år:</u>		
Antal med mindre reparationer	409	358
Antal med større forbedringer	194	171
Antal med GDS, mindre reparationer	355	308
Antal med GDS, større forbedringer	135	125
Antal med GDS, enten mindre reparationer eller større forbedringer eller begge dele	429	384
Andel af gennemførte interviews med GDS på mindre reparationer og større forbedringer	50%	48%
Antal der har oplyst udgifter til firma		
- mindre reparationer	133	106
- større forbedringer	111	89
Opregning af gennemsnitsværdi til makrotal	- korrektion for husstande - ejere og lejere opregnes	med flere voksne hver for sig.

Noter: I forhold til sidst, er der ikke fundet nogen logiske fejl, og der er derfor ikke foretaget noget rettelser af denne type.

Tidligere gør-det-selv undersøgelser i Danmark.

Undersøgelser af danskernes GDS-arbejde på boligen i de seneste 12 måneder.		
År	Interview Gennemført	Omtrentlig års periode, som er dækket af undersøgelsen.
1988	marts – maj	1987
1993/94	4. kvrt. / 1. kvrt.	1993
1996 ¹	feb. – marts	1995
1997 ¹	februar	1996
1998	Marts	1997
2000	November	2000
2001	Juni	2000/2001

} 1995/1996

Beregning af værdien af GDS-arbejdet i 2000-priser

Reguleringsindeks for boligbyggeri. 1. januar 1987=100:

	1993	1994	Jan. 1996	1997	1998	1999	2000	2000 med 1997=100
Bygningskomplettering i alt (Større forbedr.)	127	130	137	143	145	148	150,6	105,31
- arbejds løn (mindre rep.)	119	122	131	141	148	155	161,9	114,82
- materialer	129	132	139	143	144	146	146,8	102,66

Beregningerne i 1998-undersøgelsen, som jo dækker arbejde udført i 1997, antages i gennemsnit at give værdier, der svarer til prisniveauet i januar 1997. Ved fremregning af resultaterne fra de tidligere undersøgelser er der for mindre reparationer anvendt indeks 1,148 ved fremskrivning af GDS-værdier i 1997 priser til jan. 2000 priser, jf. *Work Incentives in the Danish Welfare State*. For større forbedringer er anvendt indeks 105,31. Ved beregningernes udførelse forelå der endnu ikke prisindeks for 1. halvår 2001 og i lyset af de konstaterede meget lave værdier omkring årsskiftet 2000/2001 er der ved sammenligning mellem undersøgelsen i juni 2001 og undersøgelserne i tidligere år set bort fra evt. prisstigninger i første halvår 2001.

¹ I beregningerne af værdien af GDS-arbejdet er de to undersøgelser fra 1996 og 1997 slået sammen (små stikprøver).

Beregning af antal fuldtidsjob i GDS-arbejdet på danskernes helårsboliger 2000/2001

	Mindre rep.		Større forbedr.	
	2000	2000/2001	2000	2000/2001
Værdi i markedspriser mia. kr. (2000 priser).	14,4	10,0	26,6	26,7
Værdi ekskl. Moms.	11,52	8,0	21,28	21,36
Prisindeks 2000 med 1997=100.	161,1/141=114,82		150,6/143=105,31	
Værdi i 1997 basispriser.	10,03	6,97	20,21	20,28
Beskæftigede i bygningsrep. Og forbedringer for hver mio. kr. efterspørgsel (1997) ² .	2,00		1,66	
Beskæftigelses indhold.	20060 pers.	13940 pers.	33500 pers.	33700 pers.
	I alt 2000: 53600		I alt 2000/2001: 47600 pers.	

Supplerende tabeller om udviklingen i GDS-arbejdet og fordeling af GDS-arbejdet mellem ejere og lejere

I det følgende afsnit præsenteres en række tabeller, som tjener det formål at uddybe baggrunden for artiklen ”stor stigning i gør-det-selv arbejdet på boligen” bragt i Rockwool Fondens Forskningsenhed’s Nyhedsbrev fra September 2001. Som noget nyt i forhold til tidligere tekniske noter, er der medtaget tabeller, dels om motivationen for GDS-arbejdet, dels om typen af det arbejde som husstanden har fået udført på boligen indenfor de sidste 12 måneder (Dvs. både arbejde som er udført af personer fra husstanden selv, og arbejde som er udført af andre.)

² For mindre reparationer og vedligeholdelse er koefficienten for branche 450002, Reparation og vedligeholdelse af bygninger anvendt; for større forbedringer er anvendt et gennemsnit af samme koefficient og koefficienten for 450001, Nybyggeri jf. Input-Output tabeller og analyser 1999, Danmarks Statistik 2001. Nyere koefficienter er ikke offentliggjort. (Her er der vist en mindre formuleringsfejl).

Tabel 1. Andel, som svarer bekræftende på spørgsmålet, om de inden for de sidste 12 måneder har fået udført reparationer eller forbedringer af boligen.

	Mindre rep. og vedligeholdelse	Større forbedringer og ændringer
	----- Pct. -----	
1988	58	15
1993/94	55	14
1996	59	17
1997	60	21
1998	54	18
2000	46	21
2001	44	21

Tabel 2. Andelen af reparationer og forbedringer på boligen, som er udført af firma efter regning, husstanden selv eller andre personer uden for husstanden og uden regning. Vægtet fordeling

	Mindre rep. og vedligehold.	Større forbedr. Og ændringer
	----- Pct. -----	
Udført af firma efter regning:		
- 1988	16	35
- 1993/94	21	54
- 1996	24	46
- 1997	25	48
- 1998	26	57
- 2000	21	45
- 2001	20	41
Udført af husstanden selv:		
- 1988	79	55
- 1993/94	76	42
- 1996	73	49
- 1997	71	47
- 1998	68	37
- 2000	75	48
- 2001	75	54
Udført af andre personer uden for husstanden uden regning:		
- 1988	5	10
- 1993/94	3	4
- 1996	3	6
- 1997	4	5
- 1998	6	6
- 2000	4	7
- 2001	5	5

Tabel 3. Andelen af personer, som de sidste tolv måneder har fået udført arbejde på boligen fordelt på ejere og lejere. Vægtet fordeling

	Ejere	Lejere
	----- Pct. -----	
Har fået udført arbejde på boligen:		
Danmark 1996/1997:		
- mindre rep. og vedligehold.	65	43
- større forbedr. og udvid.	23	5
Danmark 1998:		
- mindre rep. og vedligehold.	63	33
- større forbedr. og udvid.	24	6
Danmark 2000		
- mindre rep. og vedligehold.	53	26
- større forbedr. og udvid.	28	(3)
Danmark 2001		
- mindre rep. og vedligehold.	53	21
- større forbedr. og udvid.	28	(4)

Anm.: Tallene i parentes dækker over mindre end 20 observationer.

Tabel 4. Reparationer, vedligeholdelse, forbedringer og udvidelse af bolig fordelt på ejere og lejere. Vægtet fordeling

	Ejere	Lejere
	----- Pct. -----	
Danmark 1996/1997:		
Mindre rep. og forbedr. Udført af:		
- firma efter regning	22	30
- husstanden selv	74	66
- andre uden for husstanden	4	4
Større forbedr. og udvid. af bolig udført af:		
- firma efter regning	46	60
- husstanden selv	49	35
- andre uden for husstanden	5	5
Danmark 1998:		
Mindre rep. og forbedr. Udført af:		
- firma efter regning	24	30
- husstanden selv	70	61
- andre uden for husstanden	6	9
Større forbedr. og udvid. af bolig udført af:		
- firma efter regning	55	79
- husstanden selv	39	18
- andre uden for husstanden	6	3
Danmark 2000:		
Mindre rep. og forbedr. Udført af:		
- firma efter regning	23	10
- husstanden selv	73	84
- andre uden for husstanden	4	6
Større forbedr. og udvid. af bolig udført af:		
- firma efter regning	45	43
- husstanden selv	49	39
- andre uden for husstanden	7	18
Danmark 2001:		
Mindre rep. og forbedr. Udført af:		
- firma efter regning		
- husstanden selv	21	18
- andre uden for husstanden	75	75
Større forbedr. og udvid. af bolig udført af:		
- firma efter regning	4	7
- husstanden selv	41	(38)
- andre uden for husstanden	54	(53)
	5	(9)

Anm: Tallene i parentes dækker over mindre end 20 observationer

Tabel 5. Fordelingen af større og mindre reparationer, uddelt på ejere og lejere.

<u>Danmark</u> <u>1988</u>	Både mindre og større reparationer	Kun mindre reparationer	Kun større reparationer	Hverken mindre eller større reparationer	Total
Ejere	16,0 %	49,8 %	4,2 %	30,0 %	2077
Lejere (Inkl. andel)	6,8 %	43,8 %	1,6 %	47,9 %	1482
Total	12,1 %	47,3 %	3,1 %	37,4 %	3559
<u>Danmark</u> <u>1993/1994</u>	Både mindre og større reparationer	Kun mindre reparationer	Kun større reparationer	Hverken mindre eller større reparationer	Total
Ejere	12,1 %	51,2 %	6,1 %	30,6 %	2380
Lejere (Inkl. andel)	5,1 %	38,2 %	4,0 %	52,7 %	1604
Total	9,3 %	46,0 %	5,3 %	39,5 %	3984
<u>Danmark</u> <u>1996</u>	Både mindre og større reparationer	Kun mindre reparationer	Kun større reparationer	Hverken mindre eller større reparationer	Total
Ejere (Inkl. andel)	13,6 %	50,8 %	8,3 %	27,3 %	973
Lejere	1,9 %	43,3 %	1,6 %	53,2 %	374
Total	10,3 %	48,7 %	6,5 %	34,5 %	1347
<u>Danmark</u> <u>1997</u>	Både mindre og større reparationer	Kun mindre reparationer	Kun større reparationer	Hverken mindre eller større reparationer	Total
Ejere (Inkl. andel)	13,1 %	53,3 %	12,4 %	21,1 %	647
Lejere	4,1 %	35,6 %	4,1 %	56,3 %	222
Total	10,8 %	48,8 %	10,2 %	30,2 %	869
<u>Danmark</u> <u>1998</u>	Både mindre og større reparationer	Kun mindre reparationer	Kun større reparationer	Hverken mindre eller større reparationer	Total
Ejere (Inkl. andel)	14,0 %	50,1 %	11,1 %	24,8 %	1246
Lejere	2,9 %	31,0 %	3,5 %	62,6 %	484
Total	10,9 %	44,7 %	9,0 %	35,4 %	1730
<u>Danmark</u> <u>2000</u>	Både mindre og større reparationer	Kun mindre reparationer	Kun større reparationer	Hverken mindre eller større reparationer	Total
Ejere (Inkl. andel)	12,5 %	41,9 %	16,0 %	29,7 %	657

Lejere	0,5 %	25,3 %	3,0 %	71,3 %	202
Total	9,7 %	38,0 %	12,9 %	39,5 %	859
<hr/>					
<u>Danmark</u> <u>2001</u>	Både mindre og større reparationer	Kun mindre reparationer	Kun større reparationer	Hverken mindre eller større reparationer	Total
Ejere (Inkl. andel)	11,0	42,3	16,8	30,0	584
Lejere	(1,4)	20,7	(2,8)	75,1	213
Total	8,4	36,5	13,1	42,0	797

Anm.: Tallene i parentes dækker over mindre end 20 observationer.

Tabel 6. Årsagen til at husholdningerne selv har udført en del af de mindre reparationer.

Danmark 1993/1994		
	Antal obs.	Vægtet fordeling, %
Overvejende fordi de kan lide at foretage reparationer og forbedringer.	335	17,2
Overvejende for at spare penge	416	21,8
En kombination af begge årsager	1,137	60,5
Andre årsager	10	0,5
Total	1,898	100,0
<hr/>		
Danmark 2000		
	Antal obs.	Vægtet fordeling, %
Overvejende fordi de kan lide at foretage reparationer og forbedringer.	71	20,2
Overvejende for at spare penge	84	23,6
En kombination af begge årsager	191	54,2
Andre årsager	9	2,0
Total	355	100,0
<hr/>		
Danmark 2001		
	Antal obs.	Vægtet fordeling, %
Overvejende fordi de kan lide at foretage reparationer og forbedringer.	45	14,7
Overvejende for at spare penge	78	25,0
En kombination af begge årsager	185	59,7
Andre årsager	2	0,6
Total	310	100,0

Tabel 7. Årsagen til at husholdningerne selv har udført en del af de mindre reparationer, fordelt på hvem der har udført arbejdet.

Danmark 1993/1994	Overvejende fordi de kan lide at foretage reparationer og forbedringer	Overvejende for at spare penge	En kombination af begge årsager	Andre årsager
Andel af mindre reparationer og forbedringer udført af:			%	
Firma efter regning	7	9	8	(10)
Husstanden selv	91	87	90	(90)
Andre udenfor husstanden	2	3	2	(0)
total	100	100	100	(100)
		Antal		
Observations antal	335	416	1137	10

Danmark 2000	Overvejende fordi de kan lide at foretage reparationer og forbedringer	Overvejende for at spare penge	En kombination af begge årsager	Andre årsager
Andel af mindre reparationer og forbedringer udført af:			%	
Firma efter regning	5	13	12	(14)
Husstanden selv	93	81	85	(86)
Andre udenfor husstanden	1	6	3	(0)
total	99	100	100	(100)
		Antal		
Observations antal	71	84	191	9

Danmark 2001	Overvejende fordi de kan lide at foretage reparationer og forbedringer	Overvejende for at spare penge	En kombination af begge	Andre årsager
Andel af mindre reparationer og forbedringer udført af:			%	
Firma efter regning	11,1	13,7	7,9	0

Husstanden selv	88,6	79,1	89,4	(100)
Andre udenfor husstanden	0,3	7,2	2,7	0
total	100	100	100	(100)
		Antal		
Observations antal	45	78	185	2

Tabel 8. Årsagen til at husholdningerne selv har udført en del af de større reparationer.

Danmark 2000		Antal obs.	Vægtet fordeling, %
Overvejende fordi de kan lide at foretage reparationer og forbedringer.		16	11,2
Overvejende for at spare penge		37	23,8
En kombination af begge		95	61,6
Andre årsager		6	3,4
Total		154	100,0

Danmark 2001		Antal obs.	Vægtet fordeling, %
Overvejende fordi de kan lide at foretage reparationer og forbedringer.		15	11,6
Overvejende for at spare penge		38	27,4
En kombination af begge		85	60,3
Andre årsager		1	0,7
Total		154	100

Tabel 9. Årsagen til at husholdningerne selv har udført en del af de større reparationer, fordelt på hvem der har udført arbejdet.

Danmark 2000	Overvejende fordi de kan lide at foretage reparationer og forbedringer	Overvejende for at spare penge	En kombination af begge	Andre årsager
Andel af mindre reparationer og forbedringer udført af:			%	
Firma efter regning	36	30	31	(25)
Husstanden selv	63	56	62	(72)
Andre udenfor husstanden	1	15	7	(4)
total	100	101	100	(101)
		Antal		
Observations antal	16	37	95	6

Danmark 2001	Overvejende fordi de kan lide at foretage reparationer og forbedringer	Overvejende for at spare penge	En kombination af begge	Andre årsager
Andel af mindre reparationer og forbedringer udført af:			%	
Firma efter regning	28	37	24	0
Husstanden selv	67	49	72	(100)
Andre udenfor husstanden	5	14	4	0
total	100	100	100	(100)
		Antal		
Observations antal	15	38	85	1

Tabel 10. Antal observationer med mindre reparationer og vedligeholdelsesarbejder fordelt efter arbejdets art og hvem der har udført arbejdet, juni 2001.

Antal observationer.	Ejere (inkl. andel). Antal obs. = 545.				Lejere. Antal obs. = 78.			
	100% Firma	100% Gds.	100% Andre u. regning	Øvrige Kombina- tioner	100% Firma	100% Gds.	100% Andre u. regning	Øvrige Kombina- tioner
Male inde og ude, tjære, tapet, fernisere gulve, afsyring.	10	142	4	54	3	27	0	5
Gulvafhøvling, lægge gulv, gulvarbejder, lægge fliser på gulv, klinker.	2	8	0	14	0	1	0	0
Diverse reparationsarbejder (storm), reparere mur, pudsning, fuge vinduer.	0	13	0	5	0	0	0	0
Nyt køkken, opsætning af hvidevarer, udbedring af køkken.	0	3	0	2	0	0	0	2
Nyt bad og toilet, udbedringer, modernisering.	0	7	0	4	0	1	0	1
Reparationer af hvidevarer.	3	0	0	0	1	0	0	1
Døre og vinduer.	4	13	0	11	0	1	0	0
Renovering, modernisering vaskerum/bryggers, gavlfornylse, totalrenovering, facaderenovering.	4	3	0	3	0	1	0	1
Ombygning, opsat væg, første sal lavet om.	0	3	0	2	0	0	0	1
Tilbygning, garage, træterrasse, udestue, drivhus, brændeskur.	0	5	0	1	0	0	0	0
Nyt tag, reparation af tag, vindskeder, sternbrædder.	4	3	0	1	0	0	0	0
Sætte lister op, lave hyl-der, skabe, nye lofter, paneler.	0	8	0	3	0	2	0	0
Installation af fyr, bræn-deovn, reparation, sol-varme.	4	1	0	5	0	0	0	0
Lægge fliser (ude), anlæg af have, stensætning, anlagt terrasse, indkørsel, hegn.	2	6	0	4	0	0	0	0
Vandrør, vandhane, pak-ninger, radiatoropsætning.	1	3	0	6	1	0	0	2
Vvs-/smedearbejde.	12	14	1	18	0	0	0	3
Murerarbejde.	2	9	0	7	0	0	0	1
Tømrerarbejde/snedker.	4	21	1	11	1	2	0	0
Malararbejde	0	40	1	13	0	13	1	3
Elarbejde, elektriske instalationer.	1	1	0	6	1	0	1	0
Glarmesterarbejde.	2	0	0	0	0	0	0	0
Andet og uoplyst (dræn-system, kloak).	0	1	0	5	1	0	0	0
Total.	55	304	7	179	8	48	2	20

Tabel 11. Mindre reparationer og vedligeholdelsesarbejder procentvis fordelt efter arbejdets art, juni 2001

Procentfordeling, søjle.	Ejere (inkl. andel). Antal obs. = 545.				Lejere. Antal obs. = 78.			
	100% Firma	100% Gds.	100% Andre u. regning	Øvrige Kombinationer	100% Firma	100% Gds.	100% Andre u. regning	Øvrige Kombinationer
Male inde og ude, tjære, tapet, fernisere gulve, afsyring.	18,2%	46,7%	57,1%	30,2%	37,5%	56,3%	0,0%	25,0%
Gulvafhøvling, lægge gulv, gulvarbejder, lægge fliser på gulv, klinker.	3,6%	2,6%	0,0%	7,8%	0,0%	2,1%	0,0%	0,0%
Diverse reparationsarbejder (storm), reparere mur, pudsning, fuge vinduer.	0,0%	4,3%	0,0%	2,8%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Nyt køkken, opsætning af hvidevarer, udbedring af køkken.	0,0%	1,0%	0,0%	1,1%	0,0%	0,0%	0,0%	10,0%
Nyt bad og toilet, udbedringer, modernisering.	0,0%	2,3%	0,0%	2,2%	0,0%	2,1%	0,0%	5,0%
Reparationer af hvidevarer.	5,5%	0,0%	0,0%	0,0%	12,5%	0,0%	0,0%	5,0%
Døre og vinduer.	7,3%	4,3%	0,0%	6,1%	0,0%	2,1%	0,0%	0,0%
Renovering, modernisering vaskerum/bryggers, gavlfornyelse, totalrenovering, facaderenovering.	7,3%	1,0%	0,0%	1,7%	0,0%	2,1%	0,0%	5,0%
Ombygning, opsat væg, første sal lavet om.	0,0%	1,0%	0,0%	1,1%	0,0%	0,0%	0,0%	5,0%
Tilbygning, garage, træterrasse, udestue, drivhus, brændeskur.	0,0%	1,6%	0,0%	0,6%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Nyt tag, reparation af tag, vindskeder, sternbrædder.	7,3%	1,0%	0,0%	2,8%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Sætte lister op, lave hylde, skabe, nye lofter, paneler.	0,0%	2,6%	0,0%	1,7%	0,0%	4,2%	0,0%	0,0%
Installation af fyr, brændeovn, reparation, solvarme.	7,3%	0,3%	0,0%	2,8%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Lægge fliser (ude), anlæg af have, stensætning, anlagt terrasse, indkørsel, hegn.	3,6%	2,0%	0,0%	2,2%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Vandrør, vandhane, pakninger, radiatoropsætning.	1,8%	1,0%	0,0%	3,4%	12,5%	0,0%	0,0%	10,0%
Vvs-/smedearbejde.	21,8%	4,6%	14,3%	10,1%	0,0%	0,0%	0,0%	15,0%
Murerarbejde.	3,6%	3,0%	0,0%	3,9%	0,0%	0,0%	0,0%	5,0%
Tømrerarbejde/snedker.	7,3%	6,9%	14,3%	6,1%	12,5%	4,2%	0,0%	0,0%
Malerarbejde	0,0%	13,2%	14,3%	7,3%	0,0%	27,1%	50,0%	15,0%
Elarbejde, elektriske installationer.	1,8%	0,3%	0,0%	3,4%	12,5%	0,0%	50,0%	0,0%
Glarimesterarbejde.	3,6%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Andet og uoplyst (drænsystem, kloak).	0,0%	0,3%	0,0%	2,8%	12,5%	0,0%	0,0%	0,0%
Total.	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabel 12. Antal observationer med Større forbedringer og tilbygninger fordelt efter arbejdets art og hvem der har udført arbejdet, juni 2001.

Antal observationer.	Ejere (inkl. andel). Antal obs. = 298.			Lejere. Antal obs. = 17.		
	100% Firma	100% Gds.	Øvrige Kombinationer	100% Firma	100% Gds.	Øvrige Kombinationer
Male inde og ude, tjære, tapet, fernisere gulve, afsyring.	6	6	3	0	0	1
Gulvafhøvling, lægge gulv, gulvarbejder, lægge fliser på gulv, klinker.	3	8	4	0	0	0
Diverse reparationsarbejder (storm), reparere mur, pudsning, fuge vinduer.	2	1	0	0	0	0
Nyt køkken, opsætning af hvidevarer, udbedring af køkken.	5	12	11	0	1	1
Nyt bad og toilet, udbedringer, modernisering.	8	4	13	1	0	0
Reparationer af hvidevarer.	0	0	0	0	0	0
Døre og vinduer.	7	4	9	0	0	0
Renovering, modernisering vaskerum/bryggers, gavlfornyelse, totalrenovering, facaderenovering.	8	5	13	2	0	0
Ombygning, opsat væg, første sal lavet om.	0	4	4	0	1	0
Tilbygning, garage, træterrasse, udestue, drivhus, brændeskur.	5	9	6	0	0	0
Nyt tag, reparation af tag, vindskeder, sternbrædder.	13	3	7	0	0	1
Sætte lister op, lave hyl-der, skabe, nye lofter, paneler.	0	3	1	0	0	0
Installation af fyr, bræn-deovn, reparation, sol-varme.	2	1	3	0	0	0
Lægge fliser (ude), anlæg af have, stensætning, anlagt terrasse, indkørsel, hegn.	3	8	4	0	0	1
Vandrør, vandhane, pak-ninger, radiatoropsætning.	0	0	1	0	0	0
Vvs-/smedearbejde.	6	4	7	0	0	1
Murerarbejde.	4	8	9	0	0	0
Tømmerarbejde/snedker.	5	14	15	1	1	2
Malerarbejde	2	1	7	0	1	1
Elarbejde, elektriske instalationer.	0	0	5	0	0	1
Glarmesterarbejde.	0	0	0	0	0	0
Andet og uoplyst (dræn-system, kloak).	0	0	2	0	0	0
Total.	79	95	124	4	4	9

Tabel 13. Større forbedringer og tilbygninger procentvis fordelt efter arbejdets art, juni 2001

Procentfordeling, søjle.	Ejere (inkl. andel). Antal obs. = 298.			Lejere. Antal obs. = 17.		
	100% Firma	100% Gds.	Øvrige Kom- binationer	100% Firma	100% Gds.	Øvrige Kom- binationer
Male inde og ude, tjære, tapet, fernisere gulve, afsyring.	7,6%	6,3%	2,4%	0,0%	0,0%	11,1%
Gulvafhøvling, lægge gulv, gulvarbejder, lægge fliser på gulv, klinker.	3,8%	8,4%	3,2%	0,0%	0,0%	0,0%
Diverse reparationsarbejder (storm), reparere mur, pudsning, fuge vinduer.	2,5%	1,1%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Nyt køkken, opsætning af hvidevarer, udbedring af køkken.	6,3%	12,6%	8,9%	0,0%	25,0%	11,1%
Nyt bad og toilet, udbedringer, modernisering.	10,1%	4,2%	10,5%	25,0%	0,0%	0,0%
Reparationer af hvidevarer.	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Døre og vinduer.	8,9%	4,2%	7,3%	0,0%	0,0%	0,0%
Renovering, modernisering vaskerum/bryggers, gavlfornyelse, totalrenovering, facaderenovering.	10,1%	5,3%	10,5%	50,0%	0,0%	0,0%
Ombygning, opsat væg, første sal lavet om.	0,0%	4,2%	3,2%	0,0%	25,0%	0,0%
Tilbygning, garage, træterrasse, udestue, drivhus, brændeskur.	6,3%	9,5%	4,8%	0,0%	0,0%	0,0%
Nyt tag, reparation af tag, vindsceder, sternbrædder.	16,5%	3,2%	5,6%	0,0%	0,0%	11,1%
Sætte lister op, lave hyl-der, skabe, nye lofter, paneler.	0,0%	3,2%	0,8%	0,0%	0,0%	0,0%
Installation af fyr, bræn-deovn, reparation, sol-varme.	2,5%	1,1%	2,4%	0,0%	0,0%	0,0%
Lægge fliser (ude), anlæg af have, stensætning, anlagt terrasse, indkørsel, hegn.	3,8%	8,4%	3,2%	0,0%	0,0%	11,1%
Vandrør, vandhane, pak-ninger, radiatoropsætning.	0,0%	0,0%	0,8%	0,0%	0,0%	0,0%
Vvs-/smedearbejde.	7,6%	4,2%	5,6%	0,0%	0,0%	11,1%
Murerarbejde.	5,1%	8,4%	7,3%	0,0%	0,0%	0,0%
Tømmerarbejde/snedker.	6,3%	14,7%	12,1%	25,0%	25,0%	22,2%
Malararbejde	2,5%	1,1%	5,6%	0,0%	25,0%	11,1%
Elarbejde, elektriske instalationer.	0,0%	0,0%	4,0%	0,0%	0,0%	11,1%
Glamesterarbejde.	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Andet og uoplyst (dræn-system, kloak).	0,0%	0,0%	1,6%	0,0%	0,0%	0,0%
Total.	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Værdien af arbejde udført uden regning.

Tabel 14. Værdien af arbejde på boligen udført af andre personer uden for husstanden uden regning Danmark 2000-undersøgelsen, 2000-priser.

Mio. kr.	Mindre rep.	Større forbedr.	I alt
Ejere	428	2763	3191
Lejere	146	197	343
I alt	574	2960	3534

Tabel 15. Udgifter til andre personer uden for husstanden uden regning Danmark 2000-undersøgelsen, 2000-priser.

Mio. kr.	Mindre rep.	Større forbedr.	I alt
Ejere	109	390	499
Lejere	7	17	24
I alt	116	407	523

Tabel 16. Værdien af arbejde på boligen udført af andre personer uden for husstanden uden regning Danmark 2001-undersøgelsen, 2000/2001-priser.

Mio. kr.	Mindre rep.	Større forbedr.	I alt
Ejere	366	2396	2762
Lejere	125	218	343
I alt	491	2614	3105

Tabel 17. Udgifter til andre personer uden for husstanden uden regning Danmark 2001-undersøgelsen, 2000/2001-priser.

Mio. kr.	Mindre rep.	Større forbedr.	I alt
Ejere	41	937	978
Lejere	13	2	15
I alt	54	939	993

De i tabel 14 og 16 viste værdier af arbejde udført af andre uden for husstanden uden regning er, som det fremgår, en del højere end husstandenes faktiske udgifter i tabel 15 og 17. De beregnede værdier i tabel 14 og 16 bygger på metoden, som er beskrevet i *Work Incentives in the Danish Welfare State*, og er altså en beregnet markedspris incl. moms, mens tabel 15 og 17 viser husstandenes faktiske udgifter. Når forskellen er så stor som her, er det ikke bare et udtryk for prisforskellen mellem ydelser fra firma med regning incl. moms og den "skattefrie" pris på det sorte marked. En del af denne type ydelser præsteres som rene vennetjenester med højst symbolsk betaling. Endelig skal det huskes, at nærværende måling er fra efterspørgselsiden og kun omfatter en lille del af de mange slags ydelser, som kan købes på det sorte marked. Der er også en nærliggende mulighed for, at nog-

le af de sorte ydelser er leveret med en eller anden form for regning, og derfor er rapporteret som udført af firma med regning.

Resultaterne her for det sorte arbejde på forbedring og vedligeholdelse af boligen målt fra efterspørgselssiden kan derfor ikke sammenlignes med Rockwool Fondens Forskningsenheds sædvanlige målinger af det sorte arbejde, som jo foretages fra udbudssiden. I Rockwool Fondens Forskningsenheds sædvanlige målinger af det sorte arbejde bruges i øvrigt en anden teknik end den her anvendte ved opregning til det samlede omfang af sort arbejde, jf. Gunnar Viby Mogensen et. al. (1995): *The Shadow Economy in Denmark 1994. Measurement and Results*, (Danmarks Statistik).

Logistisk regressionsanalyse for gør-det-selv arbejde i Danmark 2000/2001:

Responsvariablen i den logistiske regressionsanalyse er, om respondenterne har udført gør-det-selv arbejde i form af hhv. mindre reparationer og større forbedringer, givet, at der er foretaget hhv. mindre reparationer og større forbedringer på boligen. Det vil sige, at arbejdets omfang eller værdi ikke indgår i den logistiske regressionsanalyse.

Der foretages analyser for hhv. de mindre reparationer og de større forbedringer hver for sig. I alle analyserne er valgt et 5% signifikansniveau. Analyserne er foretaget på samme vis som i 1993/94-undersøgelsen, der blev publiceret i bogen *Work Incentives in the Danish Welfare State* (tabel 5.9, s. 157).

For at kunne foretage en logistisk regressionsanalyse på gør-det-selv arbejdet er det antaget, at det er IP selv, der har foretaget dette, selv om der spørges til, om husstanden har foretaget gør-det-selv arbejde. Hvis man f.eks. antager, at det er en kvinde, der svarer på spørgsmålene, men at det er manden, der har udført gør-det-selv arbejdet, betyder det, at det i den logistiske regressionsanalyse vil fremstå, som om det er kvinden, der har udført arbejdet.

I det følgende har vi valgt at slå de to stikprøver sammen for derved at skabe et mere statistisk sikkert grundlag for den følgende logistiske regressionsanalyse.

De mindre reparationer og vedligeholdelser for november 2000 og juni 2001 omnibuserne for Danmark:

I november 2000 og juni 2001 undersøgelseerne slået sammen er det variable selvstændige/medhjælpende ægtefælle, faglærte, ufaglærte, folk uden for erhverv, ejer/lejer af boligen og hvor vidt respondenterne bor i hus eller ej, der er signifikante.

Sandsynligheden for at udføre mindre gør-det-selv arbejde er mindre for selvstændige og medhjælpende ægtefæller, faglærte, ufaglærte og folk uden for erhverv.

Umiddelbart kan det virke overraskende, at faglærte arbejdere har en mindre sandsynlighed for at udføre mindre gør-det-selv arbejde. Rent teknisk skal det imidlertid tolkes i forhold til, hvor meget funktionærerne udfører mindre gør-det-selv arbejde. Så det ville egentlig være mere korrekt at skrive, "at sandsynligheden for at udføre mindre gør-det-selv arbejde er mindre for selvstændige og

medhjælpende ægtefæller, faglærte, ufaglærte og folk uden for erhverv sammenlignet med funktionærerne”.

En mulig forklaring på, at de nævnte stillingsgrupper har en mindre sandsynlighed for at udføre mindre gør-det-selv arbejde sammenlignet med funktionærerne kunne måske være - set i lyset af de fortsatte prisstigninger på ejerboliger - at det er funktionærerne, der i højere grad har haft råd til at købe ejerbolig i de senere år med de deraf følgende reparationer og forbedringer. Samtidig skal man jo også huske, at langt de fleste er i stand til at udføre de mindre gør-det-selv arbejder, så man skal måske ikke lægge for meget i, at de faglærte arbejdere har en mindre sandsynlighed for at udføre de mindre gør-det-selv arbejder.

I forhold til marts 1998 er der sket visse ændringer i hvilke variable, der nu er signifikante. Det ses således, at alderen ikke længere er signifikant, mens selvstændige omvendt har en signifikant lavere sandsynlighed for at udføre mindre gør-det-selv. Denne variabel var klart insignifikant i 1998, men har begge år den samme fortolkning. Variablen, der angiver om folk er udenfor erhverv, var klart insignifikant i 1998. Også her gælder dog, at fortegnet er det samme i begge undersøgelser.

Variablene, der angiver om man bor i ejer- eller lejerbolig og om man bor i hus eller ej, er klart signifikante på 1% niveau. Ejere (inkl. andelsbolig) har en større sandsynlighed for at udføre mindre gør-det-selv arbejde, mens folk, der bor i hus, ligeledes har en større sandsynlighed for at udføre mindre gør-det-selv arbejde. I marts 1998 var denne variabel signifikant på 10% niveau (med samme fortolkning begge år).

Ligesom i 1998 analysen har jeg her udeladt indkomstvariablen, da der er mange uoplyste observationer på netop indkomstvariablen, hvilket reducerer antallet af observationer i den logistiske regressionsanalyse, hvis indkomsten medtages. Variablen er dog først udeladt efter, at der er testet for, om den er signifikant eller ej. Det samme gælder imidlertid ikke for de større gør-det-selv arbejder, idet indkomst variabelen her er signifikant jf. nedenfor.

De større reparationer og forbedringer for november 2000 og juni 2001 omnibuserne for Danmark:

For så vidt angår de større reparationer og forbedringer er alderen nu klart signifikant på 5 pct. niveau (signifikanssandsynlighed på mindre end 0,0001) med faldende sandsynlighed med stigende alder (ligesom i marts 1998). F.s.a. stilling er de selvstændige og medhjælpende ægtefæller tæt på at være signifikante på 5 pct. niveau med en signifikanssandsynlighed på 0,0519. Fortolkningen er her, at de selvstændige samt medhjælpende ægtefæller har en højere sandsynlighed for at udføre de større reparationer og forbedringer (sammenlignet med funktionærer).

Variablen for, om man ejer eller lejer sin bolig, er også klart signifikant med større sandsynlighed for ejere (inkl. andelsbolig) for at udføre større gør-det-selv arbejder. Folk, der bor i hus, har ligeledes en signifikant større sandsynlighed for at udføre større gør-det-selv arbejde (signifikanssandsynlighed på 0,0027) Endvidere er den personlige bruttoindkomst nu signifikant med højere sandsynlighed for at udføre større gør-det-selv arbejder med stigende indkomst. Endelig skal det bemærkes, at antallet af hjemmeboende børn har en signifikant betydning for, om der udføres større gør-det-selv arbejder, idet sandsynligheden stiger med antallet af hjemmeboende børn.

Tabel 18. Logistisk regressionsanalyse for gør-det-selv arbejder for mindre reparationer og vedligeholdelser og større forbedringer og ændringer på boligen i Danmark, marts omnibussen 1998. Personer i alderen 18-74 år.

	Mindre reparationer og vedligeholdelser:		Større reparationer og forbedringer:	
	Koefficient	Spredning	Koefficient	Spredning
Konstant	-1.6110***	0.3536	-2.3422***	0.5755
Mand	0.0630	0.1058	0.0389	0.1634
Alder	0.00630	0.00562	-0.0445***	0.00872
Selvstændig	-0.4069**	0.1910	0.4876*	0.2508
Funktionær	-	-		
Faglært arbejder	-0.5340***	0.1860	-0.1440	0.2624
Ufaglært arbejder	-0.5293**	0.2530	0.2381	0.3248
Arbejdsløs i kortere tid	-0.6120	0.4991	0.0109	0.6886
Arbejdsløs i længere tid	-0.1827	0.3250	0.3486	0.4902
Studerende	-0.1652	0.2349	0.3856	0.3242
Uden erhverv	-0.5245***	0.1828	-0.2452	0.3455
Ejer sin egen bolig	0.8291***	0.1548	1.8983***	0.3391
Bor i hus	0.4321***	0.1624	0.8270***	0.2760
Bor i Hovedstaden	0.0657	0.1345	-0.1409	0.2065
Indkomsten	~	~	0.00141**	0.000614
Uddannelsens længde	0.00128	0.0178	-0.0377	0.0280
Antal børn	0.0945	0.0609	0.1719**	0.0800
Gift	0.0761	0.1315	0.2749	0.1985
-2 Log L	2109,139		1160,261	
Andel med afhængig variabel=1	40,0		16,5	
Antal observationer	1657		1499	

Anm. Den afhængige variabel har værdien 1, hvis respondenterne har udført hhv. mindre reparationer eller vedligeholdelsesarbejder og større forbedringer og ændringer i løbet af de sidste 12 måneder og værdien 0 ellers. ~ angiver at variabelen ikke er medtaget, da denne er testet og fundet insignifikant.

* angiver, at koefficienten er signifikant på 10%-niveau.

** angiver, at koefficienten er signifikant på 5%-niveau.

*** angiver, at koefficienten er signifikant på 1%-niveau.

Udgifter til reparationer og forbedringer i Danmarks Statistiks forbrugsundersøgelser

Det er ved denne sammenligning valgt at antage, at forbrugsundersøgelserne fra Danmarks Statistik også medtager udgifter til andre uden regning, dvs. sort arbejde. Vi har derfor valgt at tillægge den faktiske udgift til andre uden regning til udgifterne til firma med regning i Forskningsenhedens resultater fra de to undersøgelser, som her er inddraget i sammenligningen. I forbrugsundersøgelse-
nes resultater er udgifterne til håndværkerregninger i forbindelse med fritidshuse holdt uden for opgørelsen, da Forskningsenhedens undersøgelser kun omfatter arbejder i forbindelse med helårsboli-
gen. (Disse korrektioner var ikke medtaget ved sammenligning af 94-resultaterne i Nyt fra Rock-
wool Fondens Forskningsenhed Nr. 6: Juni 1998).

På grundlag af regnskaber og interviews, der dækker henholdsvis årene 1993, 1994, 1995 og årene 1997, 1998, 1999, er der i forbrugsundersøgelserne beregnet værdier for henholdsvis 1994 og 1998. Prisindeks og udviklinger i det kvartalsvise nationalregnskab på mest detaljerede niveau anvendes.

I interviewene, som er fordelt over hele året ligesom regnskabsperioderne, spørges om de udgifter, husstandene har haft enten som ejer eller som lejer i de seneste 12 måneder.

Der sondres mellem ombygning/tilbygning, som forbedrer værdien, og reparationer og vedligeholdelse. Der spørges om større samlede arbejder til en værdi over 2000 kr. i 1994 undersøgelsen og 2000 kr. i 1998 undersøgelsen. Mindre udgifter hentes fra regnskabsbøgerne.

Tallene i tabel 19 stammer fra en specialkørsel hos Danmarks Statistik på Forbrugsundersøgelsen 1994, mens tallene i tabel 20 stammer fra en specialkørsel hos Danmarks Statistik på Forbrugsundersøgelsen 1998. Hovedresultaterne fra Forbrugsundersøgelsen 1994 er offentliggjort i Nyt fra Danmarks Statistik 1997 nr. 291 og 292, mens hovedresultaterne fra Forbrugsundersøgelsen 1998 er offentligt gjort i Statistiske efterretninger, Indkomst, Forbrug og Priser, 2001, nr. 10.

Tabel 19 Udgifter til reparation og vedligeholdelse samt investeringer i boligen, forbrugsundersøgelsen 1994.

	Alle	Boligejere	Boliglejere
	-----Kr. pr husstand-----		
Investeringer i alt	4205	8028	225
heraf:			
- håndværkere	3010	5780	125
- egne køb af materialer	1195	2248	100
Reparationer og vedligeholdelse i alt	3384	5673	999
heraf:			
- håndværkere	1740	3112	309
- egne køb af materialer	1644	2561	690
	-----Opregnet mio. kr-----		
Investeringer i alt	10188	9921	471
heraf:			

- håndværkere	7291	7143	352
- egne køb af materialer	2897	2778	119
Reparationer og vedligeholdelse i alt	8192	7006	1186
heraf:			
- håndværkere	4212	3844	368
- egne køb af materialer	3980	3162	818

Tabel 20 Udgifter til reparation og vedligeholdelse samt investeringer i boligen, forbrugsundersøgelsen 1998.

	Alle	Boligejere	Boliglejere
	-----Kr. pr husstand-----		
Investeringer i alt	.	.	.
heraf:			
- håndværkere	.	.	.
- egne køb af materialer	.	.	.
Reparationer og vedligeholdelse i alt	.	.	.
heraf:			
- håndværkere	.	.	.
- egne køb af materialer	.	.	.
	-----Opregnet mio. kr-----		
Investeringer i alt	25368	22317	3052
heraf:			
- håndværkere	20555	17644	2912
- egne køb af materialer	4813	4673	140
Reparationer og vedligeholdelse i alt	11084	9852	1233
heraf:			
- håndværkere	5464	5146	319
- egne køb af materialer	5620	4706	914

. angiver manglende data.